अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

रघुगंगा गाउँपालिका
म्याग्दी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

रघुगंगा गाउँपालिका
म्याग्दी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

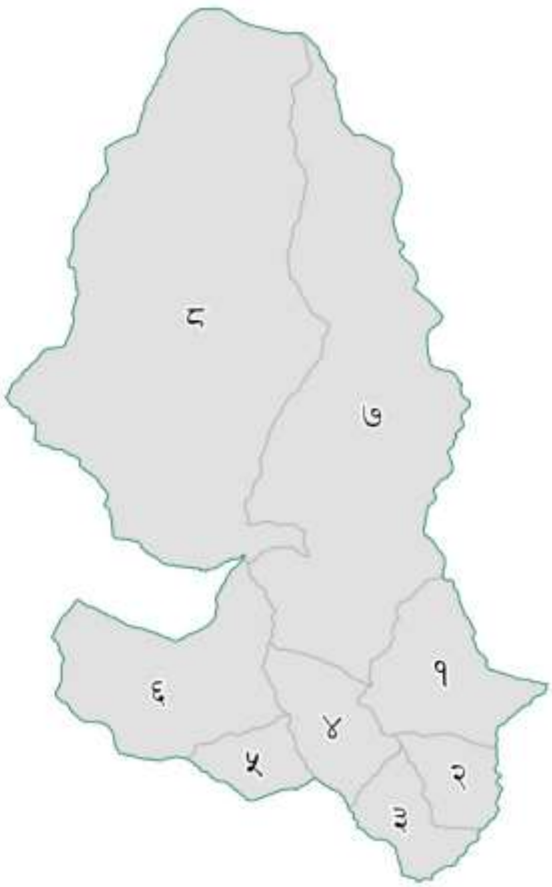

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

रघुगंगा गाउँपालिका

म्याग्दी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

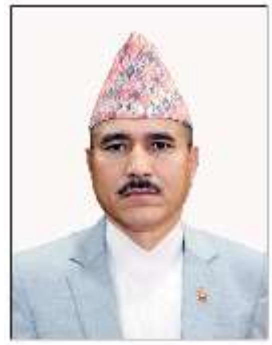

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुन बमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमलाई आधार लिईएको छ । यस स्थानीय तहको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सो उपर प्राप्त प्रतिक्रिया समेत विचार गरी राय सहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन,खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवं जवाफदेहिता लगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवं परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता समेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलव्धता लगायतका सीमा रहेता पनि स्थानीय तह सम्म नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ। यसै गरी लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उपर छलफल गरिएको छ।

यस वर्ष स्थानीय तहको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कतिपय कानुन निर्माण हुन बाँकी रहेको, कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजना समेत टुक्र्याई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरुको समेत परामर्शदाताद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारी रुपमा हुन नसकेको, स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फस्योंट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेको जस्ता व्यहोरा देखिएका छन्। त्यस स्थानीय तहसँग सम्बन्धित व्यहोरा सहितको राय संलग्न गरिएको छ । एकै प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेकोले वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षित रुपमा सुधार हुन सकेको छैन ।अतः लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका ब्यहोराहरू उपर आवश्यक कारबाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन त्यस स्थानीय तहबाट थप पहल कदमी हुने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

(तोयम राया)

२०८१ जेठ **महालेखापरीक्षक**

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

गण्डकी प्रदेश

मितिः२०८१।०२।१३

प.सं. २०८०।८१

च.नं. ६४

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।**

श्री प्रमुख/अध्यक्ष ज्यू,

रघुगंगा गाउँपालिका, रघुगंगा गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,

मौवाफाँट, म्याग्दी।

१. **कैफियत सहितको राय** — हामीले गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ती र भुक्तानीको विवरण, त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ती र भुक्तानीको विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरण समावेश भएको वित्तीय प्रतिवेदनले यस पालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुन बमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. **कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार**

२.१. पालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोष लगायतको वित्तीय विवरण महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्ण रुपमा प्रयोग गरेर तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रू. १ करोड ६८ लाख ५८ हजार बेरुजू देखिएको छ । सो सम्बन्धमा रु ३८ लाख १८ हजारको प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोमा सो उपर कारबाही भई बाँकी बेरुजु असुल गर्नुपर्ने रू– २ लाख ७१ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ५८ लाख ५७ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु. ३६ लाख ८० हजार र पेश्की बाँकी रु. ३२ लाख ३२ हजार समेत रु. १ करोड ३० लाख ४१ हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको गतवर्ष सम्म रु. ४ करोड १७ लाख १२ हजार बेरुजू बाँकी रहेकोमा यस वर्ष सम्परीक्षण बाट रु. ६ लाख ३५ हजार फस्यौंट भई हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजू रु. ५ करोड ४१ लाख १८

हजार रहेको छ । गाउँपालिकाको बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम गरिएको छ । वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने गाउँपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसका लागि प्रचलित कानुन र स्वीकृत आचारसंहिता अनुसार हामीले कार्य गरेका छौं ।लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं।

३. **अन्य व्यहोरा -** ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, बजेट व्यवस्थापन र राजस्व संकलन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, कार्यक्रम स्वीकृति एवं कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिलाई अनुदान वितरण तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहलगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएका छन् ।

४. **वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन तथा पदाधिकारीको जिम्मेवारी -** नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोवारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने गरी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारणबाट वित्तीय विवरण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित स्वरुपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागु गर्ने जिम्मेवारी गाउँपालिकाको व्यवस्थापनमा रहेको छ । पालिकाका प्रमुख/अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार हुनेछन् ।

५. **वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी -** वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारण सारभूत रुपमा गलत आँकडा रहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो ।लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ । लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्वन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुन बमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरेको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समय जस्ता लेखापरीक्षणका अन्तरनिहित सीमाहरुका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोवारमा भएका सबै प्रकारका गल्ती (Fraud) वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूत रुपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(जयराम घिमिरे)

नायब महालेखापरीक्षक

रघुगंगा गाउँपालिका,

म्याग्दी जिल्ला,

१. चालु वर्ष २०७९।८० को बेरुजु

बेरुजु वर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फस्यौंट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
									असुल गर्नु पर्ने	नियमित गर्नुपर्ने					पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नु पर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती								
४४	४०	१६८५८	०	१४	३८१८	४४	२६	१३०४१	२७१	३६८०	५८५७	-	-	९५३७	३२३२

२. अद्यावधिक बेरुजु स्थिति (२०७९।८० सम्मको)

(रु. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्यौंट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
म्याग्दी	४१७१२	-	६३५	४१०७७	-	१३०४१	५४११८

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
	२०७९।८० (चालु वर्षको)	३०१.	विभिन्न असुल गर्नुपर्ने	५१,४१७।५६
		३०.२	विभिन्न प्रमाण नभएको	३७,६६,२१३।९१
	चालु वर्षको जम्मा			**३८,१७,६३२।००**
	गत विगत वर्षतर्फको			
	२०७७।७८	विभिन्न	-	६,३४,६४८।००
	गत विगतको जम्मा			६,३४,६४८।००
	कुल जम्मा			४४,५२,२८०।००

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

परिचय

१ **(क) कार्यालय परिचय -** स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह—अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्दन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु रघुगंगा गाउँपालिकाको उद्देश्य रहेको छ

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ । स्थलगत लेखापरीक्षणको अवधि २०८०।०६।०२ देखि २०८०।०६।०६ सम्म रहेको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा कार्यालयले स्वीकृत गरेको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजनाका आधारमा निकायको आन्तरिक नियन्त्रणको परीक्षण तथा विश्लेषणात्मक र विस्तृत परीक्षण विधि अवलम्वनबाट लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । लेखापरीक्षण गर्दा देखिएका व्यहोरा सम्बन्धमा कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुख लगायतका पदाधिकारीहरूसँग छलफल सम्पन्न गरी कायम भएका व्यहोराहरू यस प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति - कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, अन्य कारोबार, आय — व्ययको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को बिष्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

२ **सञ्चितकोषको हिसाब**- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६९ र ७२ बमोजिम गाउँपालिकाले प्राप्त गरेको आय, अनुदान तथा सहायता र स्थानीय सरकार संचालनमा भएका आय-व्यय हिसावको आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को वित्तीय प्रतिवेदन म.ले.प.फा.नं. २७२ निम्न बमोजिम रहेको छ ।

विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सो झै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सो झै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		५०,४५,२२,९६०.७८	४२,७०,४५,६१९.७४		४२,७०,४५,६१९.७४	४०,५६,०५,६६१.१३		४०,५६,०५,६६१.१३
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		४७,७५,५८,०४०.००	४१,१७,७८,८०७.७३	०	४१,१७,७८,८०७.७३	३९,६८,६४,८९०.६८	०	३९,६८,६४,८९०.६८
११००० कर	११	१०,२५,२६,०७२.००	८,२३,४३,८५०.७४	०	८,२३,४३,८५०.७४	७,५७,४९,५६२.४२	०	७,५७,४९,५६२.४२
१३००० अनुदान		३६,९४,६८,९६८.००	३१,७४,६६,६८२.७०	०	३१,७४,६६,६८२.७०	३१,४२,६३,५०२.७८	०	३१,४२,६३,५०२.७८
संघीय सरकार	१२	३४,९९,८६,९६८.००	२९,९९,१५,८०२.७०	०	२९,९९,१५,८०२.७०	२९,६१,०६,५०२.७८	०	२९,६१,०६,५०२.७८
प्रदेश सरकार	१२	१,९४,८२,०००.००	१,७५,५०,८८०.००	०	१,७५,५०,८८०.००	१,८१,५७,०००.००	०	१,८१,५७,०००.००
१४००० अन्य राजस्व		५५,१३,०००.००	१,१९,६८,२७४.२९	०	१,१९,६८,२७४.२९	६८,५१,८२५.४८	०	६८,५१,८२५.४८
१५००० विविध प्राप्ति		५०,०००.००	०	०	०	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		२,६९,६४,९२०.७८	१,५२,६६,८१२.०१		१,५२,६६,८१२.०१	८७,४०,७७०.४५		८७,४०,७७०.४५
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०
कोषहरु		२,६९,६४,९२०.७८	१,३७,९५,२५७.१६	०	१,३७,९५,२५७.१६	६७,४७,०००.००	०	६७,४७,०००.००
धरौटी		०	१४,७१,५५४.८५	०	१४,७१,५५४.८५	१९,९३,७७०.४५	०	१९,९३,७७०.४५
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		५६,६८,७०,७१३.७८	४२,९८,६१,२१८.५१		४२,९८,६१,२१८.५१	३९,५६,७४,४९६.८७		३९,५६,७४,४९६.८७
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		५३,९९,०५,७९३.००	४२,४५,७५,६०४.७३		४२,४५,७५,६०४.७३	३८,५७,६०,०८७.८६		३८,५७,६०,०८७.८६
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	२३,४५,४०,३७२.००	२१,१३,१४,५३५.३२	०	२१,१३,१४,५३५.३२	१५,७८,६५,७६९.३७	०	१५,७८,६५,७६९.३७
२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	७,९९,०७,७९१.००	५,३७,३२,४९८.१३	०	५,३७,३२,४९८.१३	५,५३,४६,५५८.००	०	५,५३,४६,५५८.००
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	२,१२,०१,०००.००	१,७७,५३,०९९.५०	०	१,७७,५३,०९९.५०	३,६७,९५,००४.३८	०	३,६७,९५,००४.३८
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	१,३९,०२,०००.००	१,२०,४६,२१७.७५	०	१,२०,४६,२१७.७५	१,७४,३४,३४८.५०	०	१,७४,३४,३४८.५०
२८००० अन्य खर्च	१८	२०,००,०००.००	१८,९२,५५०.००	०	१८,९२,५५०.००	२१,९४,४५९.००	०	२१,९४,४५९.००

३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	१८,८३,५४,६३०.००	१२,७८,३६,७०४.०३	०	१२,७८,३६,७०४.०३	११,६१,२३,९४८.६१	०	११,६१,२३,९४८.६१
घ. अन्य भूक्तानी		२,६९,६४,९२०.७८	५२,८५,६१३.७८		५२,८५,६१३.७८	३९,५६,७४,४९६.८७		३९,५६,७४,४९६.८७
कोषहरु		२,६९,६४,९२०.७८	४८,४३,४५३.००	०	४८,४३,४५३.००	९५,८८,४७९.५६	०	९५,८८,४७९.५६
धरौटी		०	४,४२,१५५.४४	०	४,४२,१५५.४४	३,२५,९२९.४५	०	३,२५,९२९.४५
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
कट्टी रकम भुक्तानी/दाखिला गर्न बाकी			५.३४		५.३४			
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)		(६,२३,४७,७५३.००)	(२८,१५,५९८.७७)		(२८,१५,५९८.७७)	९९,३१,१६४.२६		९९,३१,१६४.२६
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			७,९३,६९,६६२.०२		७,९३,६९,६६२.०२	६,९०,२९,११६.८६		६,९०,२९,११६.८६
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)		(६,२३,४७,७५३.००)	७,६५,५४,०६३.२५		७,६५,५४,०६३.२५	७,८९,६०,२८१.१२		७,८९,६०,२८१.१२
बैंक तथा नगद बाकी	२४		७,६५,५४,०६८.५९		७,६५,५४,०६८.५९	७,८९,७०,२०४.१२		७,८९,७०,२०४.१२

३ गाँउपालिकाले पेस गरेको वित्तीय विवरणमा समावेश नभएको खर्च शीर्षकहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

सि.नं.	खर्च शीर्षक	बजेट	निकासा खर्च
१	सामाजिक सुरक्षा तथा सरक्षण	११४६२६०००।००	११२९४१६१०।००
२	गरिब संग विशेष कार्यक्रम	४६५०००।००	४५३०००।००
	जम्मा	११५०९१०००।००	११३३९४६१०।००

सम्पुर्ण खर्चहरु प्रणालीमार्फत गर्ने पद्धतिको विकास गर्नुपर्दछ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

४ **वित्तीय विवरण-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ ।पालिकाले उपलव्ध गराएको वित्तीय विवरण सम्बन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ ।

- लेखापरीक्षणका क्रममा पेश्की खाता अद्यावधिक रहेको छैन ।

• प्राप्त वित्तीय विवरणको अनुसूची-२४ मा देखाएको बैंक तथा नगद बाँकी रु. ७,६५,५४,०६८।०० मध्ये सञ्चित कोष खातामा रु. ४,९५,५१,८२६।०० र तीन वटा कोष खातामा रु. २,७०,०२,२४२।०० मौज्दात रहेको छ ।

• NEPSAS based ढाँचामा प्रतिवेदन तथा लेखाङ्कन गरेता पनि प्रतिवेदन र लेखाङ्कनबीच एकरुपता देखिदैन ।

• स्थानीय कोषको सञ्चालन, व्यवस्थापन र प्रतिवेदन प्रणालीमा एकरुपता र शुद्धता कायम गर्न महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले उपलब्ध गराएको स्थानीय संचित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) को प्रयोग गरेको भएता पनि सबै कारोवार सुत्रमा समावेश नभएकोले आम्दानी तथा खर्च भिड्दैन ।

५ बजेट तथा कार्यक्रम-

५.१ **त्रैमासिक पूँजीगत खर्च-** आर्थिक कार्यविधि तथा बित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ मा बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने प्रत्येक कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिमको ढांचामा त्रैमासिक प्रगति विवरण पेश गर्नुपर्ने र नियम ३६ मा केन्द्रीय निकायले त्यसको भौतिक र बित्तीय पक्षको कार्यालयगत र केन्द्रीय निकायगत समिक्षा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यसरी समिक्षा गर्दा प्रगति कम भएको देखिएमा सोको कारण पहिचान गरी सुधारको लागि चाल्नुपर्ने कदम समेत उल्लेख गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपलव्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पुँजीगत खर्चको स्थिति बिक्षेषण गर्दा चौथो त्रैमासिकमा मात्र ६३.०५ प्रतिशत र आषाढमा मात्र ३५.८३ प्रतिशत खर्च गरेको देखिन्छ । अन्तिम त्रैमासिक तथा वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप चौथो त्रैमासिक र आषाढमा बढी खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ। वर्षान्त हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले चौथो त्रैमासिक तथा आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ५.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

५.२ **खर्च विश्लेषण-** पालिकाले यो बर्ष कुल आन्तरिक आयबाट रु·१,४३,९२,१३१।०० , राजश्व बाँडफाँड र अनुदानबाट रु·४१,९७,६५,७३८।००,सामाजिक सुरक्षा र कोष (अन्यआम्दानी) रु·१२,९३,१२,७६६।०० तथा गतवर्षको जिम्मेवारी रु.७,८९,७०,२०४।००समेत गरि रु.६४,२४,४०,८३९।०० जम्मा आम्दानी भएकोमा चालु तर्फ रु २९,६७,३८,९०१।००, पूँजीगत तर्फ रु.१२,७८,३६,७०५।०० र सामाजिक सुरक्षा र कोष (बित्तीय ब्यबस्था) तर्फ रु.१४१३१११६४।०० समेत रु. ५६,५८,८६,७७०।०० जम्मा खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा २.५४ प्रतिशत रहेको छ । यसबर्ष पदाधिकारी सुबिधामा रु. ५६,००,०००।०० खर्च भएको छ, जुन आन्तरिक आयको ३८.९१ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजश्व बाँडफाँडको रकमबाट ५२.४४ प्रतिशत चालु , २२.५९ प्रतिशतमात्र पूँजीगत निर्माणमा तथा सामाजिक सुरक्षा र कोष (वित्तीय व्यवस्था) २४.९७ प्रतिशत खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले बिकास निर्माण प्रयोजनमा न्युन खर्च गरेको प्रशासनिक प्रयोजनमा बढि खर्च भएको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा बिकास निर्माण प्रयोजनमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

५.३ **बजेट सीमा निर्धारण समिति-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कुल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न

गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितीलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेको छ । तर पालिकाले उपलब्ध गराएको र समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भए अनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।

५.४ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी-** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ म स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजश्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस स्थानीय तहमा उपाध्यक्ष श्री प्रेम कुमारी पुनले मिति २०७९।३।१० गते रु. ४६ करोड ८६ लाख २५ हजारको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा मिति २०७९।३।१० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले २०७८।०३।१३ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ ।

५.५ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने ब्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको ब्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

५.६ **अबण्डा बजेट-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अवण्डा नराखी आय व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ भने अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २७ मा सन्चित कोषमाथि व्ययभार हुने रकम वाहेकका अन्य रकम आफ्नो बजेटमा व्यवस्था गरी सम्बन्धित व्यवस्थापिकाबाट त्यस्तो वजेट स्वीकृत भएपछि मात्र खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष विपद् व्यवस्थापन कोष शिर्षक र विपद पुन निर्माणमा अध्यक्षमा एकमुष्ट रुपमा रु. ५१ लाख ५० हजार बजेट राखेकोमा कार्यक्रम तोकेको छैन । बजेट अवण्डाको रुपमा राखी वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेटको सिद्धान्त विपरित कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

५.७ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति-** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति अनुसुची अनुसार रहेको देखिन्छ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ५.७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

६ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली -**

६.१ **सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गा संरक्षण उपयोग तथा हक हस्तान्तरण-** स्थानीय सरकार सञ्चाल ऐन, २०७४ को दफा ९७ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सरकारी सामुदायिक तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको रेखदेख, मर्मत सम्भार र संरक्षण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस सम्वन्धमा निम्नानुसार देखिएको छ। पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सार्वजनिक सम्पत्तिको

मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गरेको /अभिलेख राखेको पाइएन । पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको सम्पत्तिको रेखदेख मर्मत सम्भार एवं संरक्षण गर्नुपर्दछ । अभिलेख राख्नुपर्नेमा राखेको पाइएन ।

६.२ **आन्तरिक नियन्त्रण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ वमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्वन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल वमोजिम रहेका छन ।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।

• पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्यवयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन।

• अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिमको मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन।

• विषयगत क्षेत्रमा संचालन हुने कार्यक्रममा बैठक भत्ता, भ्रमण भत्ता, तालिम, गोष्ठीतर्फ बढी केन्द्रीत भई वितरणमुखि रहेको पाईयो।

• पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो ।

• वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी समान अभिलेख पालिकाको मूल जिन्सी खातामा अध्यावधिक गरेको पाईएन ।

• जिन्सी निरिक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।

• कार्यालयले उद्देश्य प्राप्तिमा आइपर्ने सम्भावित जोखिमहरु पहिचान गरि निराकरणको प्रयास गरेको अभिलेख नराखेको ।

• कुनै रकम भुक्तानी दिँदा रित पुगे वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरुमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकेको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा से अनुसार गरेको पाईएन ।

• सार्वजनिक खरिद नियमावलि २०६४ को नियम ७ र ८ खरिद अनुसार गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा १३ वमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगावै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामाग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।

• ठेक्काहरुको विस्तृत विवरण देखिने गरि ठेक्का खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन।

• स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७४(२) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली वनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा वनाएको पाईएन ।

• सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।

• संस्था दर्ता ऐन, २०३४ को दफा ३ अनुसार पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण गर्न गठन गरेका उपभोक्ता समिति उक्त ऐनको व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।

• सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय—व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन।

• वातावरण संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालिन योजना तयार नगरेको ।

• पालिकाको विकास निर्माण व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाहका लागि आवश्यक प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको ५० जनाको दरबन्दी ३२ पदपुर्ती भई रहेकोमा १८ दरबन्दी रिक्त रहेको पाईयो । रिक्त पद १८ भएकोमा १७ जना करारबाट पदपुर्ती गरेको देखियो ।

• सुशासन व्यवस्थापन तथा सञ्चालन नियमावली २०६५ को दफा १४ अनुसार नागरिक वडापत्रमा उल्लेखित सेवाहरुको कार्यान्वयन स्थिती अनुगमन गर्न अनुगमन संयन्त्र तय गरेको पाईएन।

तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकीए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउने तर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

६.३ **सम्पत्ति हस्तान्तरण** - स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९७, ९८ र १०४ अनुसार विषयगत कार्यालयको चल अचल सम्पत्ति, दायित्व तथा अभिलेख उक्त कार्यालयहरु समाहित भएका पालिकामा स्वतः हस्तान्तरण हुने व्यवस्था छ । यसरी हस्तान्तरण हुने सम्पूर्ण सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत खाता २०७५ असार मसान्त भित्र स्थानीय तहले तयार गरी प्रतिबेदन तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले सम्पत्तिको अभिलेख तथा जिन्सी लगत तयार नगरेको, कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, मोबाईल फोन सेट र अन्य फर्निचर जस्ता मूल्यवान समानहरु जिम्मेवारी सारेको पाईएन । यसरी जिन्सी मालसामानको आम्दानी नजनाउँदा जिन्सी मालसामानहरु हराउने र हिनामिना हुन सक्ने हुँदा खरिद गरिएका मालसामानहरुको प्रकृति अनुसार सम्बन्धित जिन्सी खातामा आम्दानी जनाई जिन्सी खाता अद्याबधिक गर्नुपर्दछ ।

६.४ **ठेक्का अभिलेख** - सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेक्का अभिलेख म.ले.प.फा.न. ५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेक्का सम्बन्धी अभिलेखले कुल गर्नुपर्ने कार्य, हाल सम्म भएको कामको परिमाण, मूल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेश्की ग्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिएशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ । तर यस कार्यालयले उक्त विवरण देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन। अतः स्वीकृत ढाँचा अनुसार सबै विवरण खुल्ने गरी ठेक्का अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ ।

७ **कार्यक्रम तथा प्रगती** -

७.१ **कार्ययोजना-** विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७(२) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ को नियम (८) मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकारमा परिषद्/कार्यकारी/प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिबाट स्वीकृत एकीकृत क्षेत्रगत नीति तथा कार्यक्रम अनुरुप हुने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, बजेट विनियोजन गर्न लगाउने, सबै पक्षको समन्वय र संलग्न गराउने, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन गर्ने, प्रभावित क्षेत्रमा उद्दार र राहत व्यवस्था गर्ने, ऐन बमोजिम कार्य नगरेको अनुगमन गर्ने, विपद् सूचना प्रणाली विकास र सञ्चालन, तथ्याङ्क अद्यावधिक गर्ने, विपद् घरपरिवारको पहिचान गर्ने, कर्मचारी क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था र कार्यक्रम सहितको कार्ययोजना तयारी गरी लागू गर्ने/गराउन सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले ऐन तथा नियमावलीमा तोकिएका कार्यहरू पूरा गरेको देखिएन ।

७.२ **प्रगति विवरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा योजना छनौट तथा सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष उपभोक्ता समितिवाट सञ्चालित १६१ योजनाहरू समेत कुल १७७ योजना सञ्चालन गरेको देखियो । पालिकाले सञ्चालित योजनाहरूको प्रगति विवरण पेस हुन आएन । सञ्चालित योजनाहरूको कार्यसम्पन्न अवस्था, वित्तीय एवं भौतिक प्रगति स्थिति समेतको क्रियाकलापगत र रकमगत परिमाण खुल्ने गरी एकीकृत रुपमा प्रगति प्रतिवेदन तयार नगरेकोले सो को विश्लेषण गर्न सकिएन । अतः स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम कार्य सञ्चालन र सञ्चालित कार्यको प्रगति विवरण तयार हुनुपर्दछ ।

७.३ **वार्षिक प्रतिवेदन** - विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा ४५ मा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले प्रत्येक आर्थिक वर्षमा गरेको कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति समक्ष पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले कामको विवरण सहितको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित समितिमा पेस गरेको पाइएन । ऐनमा भएको व्यवस्थाको कार्यान्वयन तथा पालना हुनुपर्दछ ।

७.४ **गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम -** गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका ,२०७७ को परिक्षेद १० को २ मा स्थानीय तहमा शाखा तथा उद्यम विकास समितिले कार्यक्रमको नियमित अनुगमन गर्नेछ । उद्यम विकास समितिले गरेको अनुगमनको प्रतिवेदन उद्यम विकास समितिको सदस्य सचिवले कार्यालय समक्ष पेश गर्नुपर्नेछ भन्ने व्यवस्था भएकोमा प्रतिवेदन कार्यलयसमक्ष पेश गरेको पाइएन । निर्देशिकामा भएको व्यवस्थाको पालना तर्फ कार्यालयले विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ।

७.५ **योजना र कार्यान्वयन-** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरुप दीर्घकालीन प्रकृतिका ठुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा ठुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ । साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दिर्घकालीन उपलव्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी ठुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनुपर्दछ । यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरू देहायअनुसार छन् ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ७.५ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८ **आन्तरिक आय र कर-**

८.१ **कर तथा शुल्क असुली -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा **५५, ५७, ५८** र **५९** मा एकीकृत सम्पत्ति कर र घरजग्गा कर, घरजग्गा वहाल कर, व्यवसाय कर र वहाल विरौटी शुल्क उठाउने व्यवस्था रहेको छ ।पालिका भित्र रहेका करदाताहरुको अभिलेख व्यवस्थित नरहेको एवं बुझाउन ल्याएको अवस्थामा मात्र कर एवं शुल्क बुझ्ने परिपाटी रहेकोले उल्लिखित असुली यथार्थ मान्न सक्ने अवस्था देखिएन । तसर्थ आफ्नो क्षेत्रभित्र करदाताको अभिलेख अद्यावधिक गरी करको दायरामा ल्याउनु पर्दछ । ती आय शीर्षकमा आय अनुमान र असुली स्थिति अनुसुची अनुसार रहेको देखिन्छ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ८.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

८.२ **आन्तरिक आय -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६ बमोजिम स्रोत अनुमान तथा वजेट सीमा निर्धारण समितिले पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय समेतको व्यवस्थापन गर्न सक्ने व्यवस्था छ । पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा केन्द्रीय अनुदानबाट गरेको खर्चका तुलनामा आन्तरिक आयको स्थिति देहाय बमोजिम छ ।

केन्द्रीय अनुदानबाट खर्च	आन्तरिक आय	आन्तरिक आय प्रतिशत
५६,५८,८६,७७०।००	१,४३,९२,१३१।००	२.५४

उपर्युक्त विवरण अनुसार स्थानीय तहमा प्राप्त केन्द्रीय अनुदानबाट भएको खर्चको तुलनामा आन्तरिक आयको हिस्सा २.५४ प्रतिशत मात्र रहेको छ । त्यसैले पालिकाको आन्तरिक आय सङ्कलनको दायरालाई फराकिलो पार्दै आन्तरिक आय बृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

९ **सेवा प्रवाह विवरण -**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ मा पालिकाले तथा वडा कार्यालयको काम, कर्तव्य र अधिकारको व्यवस्था छ । पालिकावाट प्राप्त विवरण निम्न बमोजिम सेवा प्रवाह गरेको पाइयो ।

विवरण	**जम्मा**
पञ्जिकरण तर्फ	
जन्मदर्ता	७०७
मृत्युदर्ता	३१२
बसाई सराई दर्ता	५७
विवाह दर्ता	३४५
सम्बन्ध विच्छेद दर्ता	७०

जम्मा	१४९१

१० कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन -

१०.१ **कानुन र सञ्चालन स्थिति -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म १४ वटा ऐन, ४७ वटा कार्यविधि, नियमावली ५ लगायत ६६ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यिनमा ल्याएको छ ।

१०.२ **न्यायीक समिति -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी २ रहेको र यो बर्ष दर्ता भएका जेष्ठ नागरिक १, समेत ५ विवाद दर्ता भएकोमा ४ वटा फछ्र्यौट भई १ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र उपयुक्त ढंगले फछ्र्यौट वा कारबाही किनारा लगाई टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

११ संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन-

११.१ **कल्याण कोष -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष वित्तीय समानीकरणबाट कर्मचारी कल्याण कोषमा एकमुष्ट रकम रु. ४,०९,३८०।०० जम्मा गरेको देखिन्छ । निवृत्तीभरण कोष ऐन, २०७५ को दफा १० अनुसार कार्यालयले कर्मचारीको मासिक तलबबाट ६ प्रतिशतले हुन आउने रकम कट्टा गरी सोमा नेपाल सरकारको तर्फबाट शतप्रतिशत रकम थप गरी कोषमा जम्मा गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार कट्टा गरी जम्मा गरेको छ ।

११.२ **कर्मचारी करार -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकार क्षेत्र र कार्यबोझको विश्लेषण गरी संगठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षणको आधारमा स्थायी प्रकृतिको कामको र सेवा करारबाट लिईने कर्मचारीको दरबन्दी प्रस्ताव गर्नुपर्ने र अस्थायी दरबन्दी सृजना गर्न नसकिने व्यवस्था छ । तर पालिकाले स्वीकृत दरबन्दी मध्ये विभिन्न पदमा २३ जना कर्मचारीहरु करारमा राखि रु. ६७,९५,४७७।- खर्च लेखेको छ ।

११.३ **वडा सचिवको पदपूर्ति -** पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपुर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको दरबन्दी र पदपूर्तिको अवस्था देहाय बमोजिम छ । रिक्त पदहरु मध्ये स्वास्थ्य तर्फका १ अ· न· मी· र २ प्राविधिक सहायकबाट पदपूर्ति गरी कार्य गरिएकोले स्वास्थ्य सेवा प्रभावित हुन सक्ने देखिएकोले कानुलमा भएको ब्यवस्थालाई कार्यान्वयन तथा पालनामा जोड दिनु पर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ११.३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१२ **आर्थिक सहायता, अन्य विविध खर्च र अनुदान-**

१२.१ **आर्थिक सहायता -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा स्थानीय तहको रकमबाट आर्थिक सहायता, चन्दा, पुरस्कार एवं संस्थागत अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था रहेको देखिंदैन । तर पालिकाले यस वर्ष विभिन्न ७८ जनालाई सहयोग गरी रु.१८,९३,४८३।- आर्थिक सहायता वितरण गरेका छन् । आर्थिक सहायता खर्च लेख्ने कार्यमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।

१२.२ **विविध खर्च -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले यस वर्ष खाना तथा विविध तर्फ मात्र रु. १७,८०,२८०।- खर्च गरेको छ ।

१३ **फछ्र्यौट गर्न बाँकी पेश्की-** पालिकाबाट प्राप्त फछ्र्यौट गर्न बाँकी पेश्कीको मास्केबारी (म.ले.प.फा.नं.२११) अनुसार बर्षान्तमा निम्नानुसार पेश्की बाँकी देखिएकोले उक्त पेश्की रकम सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ११३ बमोजिम फछ्र्यौट हुनुपर्ने रु

पेश्की	३२,३२,५००

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१४ **अनुगमन तथा भ्रमण खर्च-** भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४ को नियम २१ मा भ्रमण खटिने पदाधिकारी वा कर्मचारीले भ्रमण गरेपछि सो को अभिलेख अनुसूची-६ को ढाँचामा राख्नुपर्ने तथा भ्रमणलाई विश्वसनीय वनाउन आवशकता अनुसार आन्तरीक नियन्त्रण प्रणालीको थप व्यवस्था गर्नुपर्ने उल्लेख छ।नियम १९ मा जिल्लाभित्रको ठाउँको दुरीको विवरण राख्नुपर्ने उल्लेख छ।कार्यालय र वडा तथा स्वास्थ्य संस्थामा समेत यस वर्ष विषयगत शीर्षक तथा कन्टिन्जेन्सी वाहेक चालू खर्च शिर्षकवाट रु. २३ लाख ८४ हजार खर्च लेखेको छ । तर भ्रमणको उद्धेश्य, अनुगमन तथा भ्रमण प्रतिवेदन, भ्रमण अभिलेख, दुरीको विवरण, सवारी साधनको टिकट आदि राखेको छैन । जसले गर्दा अनुगमन तथा भ्रमणको सहि सदुपयोग भएको छ भन्ने आधार रहेन। यसमा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१५ **संस्था छनौट -** पालिका भित्र रहेका बिभिन्न बिद्यालयहरुको शैक्षिक सुधारका कार्यक्रम संचालन गर्न ५० प्रतिशत गाउँपालिकाको लगानी र ५० प्रतिशत स्वंम LEARN (शिक्षण सिकाईमा नवप्रवर्तन) संस्थाले लगानी गरी गौश्वारा भौचर नं·९२४ मिति २०८०।०३।१६ बाट विना प्रतिस्पर्धा सिधैं LEARN संस्था छनौट गरी रु. ९,६५,९४२।- भुक्तानी गरेकोमा देहाय वमोमिमको व्यहोरा देखियो ।

क) सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४६ बमोजिम जनचेतना सम्बन्धी तालिम, अभिमुखिकरण, सवलिकरण, मूल प्रवाहिकरण जस्ता कार्य गैर सरकारी संस्थाबाट गराउँदा छिटो,छरितो, प्रभावकारी र मितव्ययी हुने भएमा सार्वजनिक निकायले गैर सरकारी संस्थाबाट तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया अपनाई त्यस्तो कार्य गराउन वा सेवा प्राप्त गर्न सक्ने तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९९(१) बमोजिम गैर सरकारी संस्थाबाट काम गराउनको लागि त्यस्तो कामको आवश्यकता, किसिम, समयावधि, कामको गुणस्तर, जनशक्ति, कार्य सञ्चालन विधि सहितको कार्यक्षेत्रगत शर्त र लाग्ने रकमको

मोटामोटी अनुमान तयार गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था तथा उपनियम ९९(२) बमोजिम दश लाख रुपैयाँसम्मको काम गराउनको लागि त्यस्तो काम गर्ने उद्देश्य राखी प्रचलित कानून बमोजिम दर्ता भएको र नियम १८ बमोजिमको मौजुदा सूचीमा समावेश भएका गैर सरकारी संस्थालाई कम्तीमा पन्ध्र दिनको अवधि दिई राष्ट्रियस्तर वा स्थानीयस्तरको दैनिक समाचारपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी सो संस्थाबाट प्रस्ताव माग गर्नुपर्ने व्यवस्था भएकोमा पालिकाले सो विपरित सोझै संस्था छनौट गरी रु. ९,५६,९४२।०० भुक्तानी गरेको अनियमित देखिएको रु

ख) मुल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ५६ बमोजिम नेपाल सरकार, संवैधानिक निकाय वा प्रदेश वा नेपाल सरकार वा प्रदेश अन्तर्गतको कुनै सरकारी निकाय वा संगठित संस्था वा स्थानीय तहले नेपालभित्र एकपटकमा बीस हजार हजार रुपैयाँभन्दा बढीको कर लाग्ने वस्तु वा सेवाको खरिद गर्दा मु.अ.कर दर्ता भएको व्यक्तिसँग मात्र खरिद गर्नु पर्नेमा सो विपरित मु.अ.कर दर्ता नभएकोसँग खरिद गरेको देखियो ।

अनियमित भएको	९,६५,९४२

१६ **औषधि खरिद-**

• आपूर्ति हुने औषधि डव्लु.एच.ओ. GMP सर्टीफाइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन भनि खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको।

• आपूर्ति भएका औषधी एवं सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशिफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन।

•पालिकाले औषधिको ASLर EOP कारण अधिक मौज्दात तथा न्यून मौज्दातको बारेमा एकिन हुन सकिएन ।

• तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ती, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकिएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकिन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बाँकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी सारी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ । पालिकाबाट प्राप्त विवरण अनुसार प्रदेश स्वस्थ आपुर्ती ब्यवस्थापन केन्द्र तथा स्वास्थ सेवा बिभागवाट आपुर्ती गरिएका औषधी मुल्य नखुलाई आपुर्ती गरिएको साथै म्याद भुक्तानी समय कम रहेका औषधी आपुर्ती गरिएको र मागको आधारमा आपुर्ती नगरिएको कारण औषधिको म्याद गएको भन्ने पालिकाको भनाई रहेकोले मौज्दातको अवस्था हेरेर मात्र औषधी आपुर्ति गर्नुपर्ने देखियो ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १६ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१७ **कृषि तथा पशुमा अनुदान -** कृषि तथा पशुमा अनुदान सरकारी अनुदान रकमको वितरण, सदुपयोग सही एवं समुचित तरिकाले गरी खर्चको सार्वजनिकिरण एवं अनुगमन हुनु पर्दछ र सो को प्रभावकारीता मापन गर्ने संयन्त्र विकास गरी पूँजी निर्माण गर्ने उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि आए नआएको संवन्धमा प्रतिवेदन वनाउनुपर्दछ अनुदान वितरण पश्चातको उपलव्धी मापन गरेको छैन । अनुदानवाट प्राप्त लाभको विश्लेषण गरी आगामी दिनमा अनुदानको कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । अनुदान रकम विभिन्न तरिकावाट साना साना कार्यक्रम वनाई वितरण गर्दा अपेक्षित प्रतिफल प्राप्त नहुने र यसले उत्पादकत्वमा समेत

वृद्धि नगर्ने हुँदा ठुला अनुदानका कार्यक्रम संचालन गरी कृषि पेशालाई आकर्षित गर्नुपर्छ । साथै अनुगमन प्रभावकारी वनाई दोहोरो (संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तह) परे नपरेको एकिन गरी लिखित प्रतिवेदन समेत लिनुपर्दछ। कृषि तथा पशु पालन क्षेत्रमा आत्मनिर्भर वनाउन सरकारले कृषि वीमा तथा पशु वीमामा अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आइरहेको छ । पालिकाले कृषि क्षेत्र तथा पशु क्षेत्रमा विभिन्न अनुदान दिएकोमा अनिवार्य वीमा गरेर मात्र अनुदान दिने नीति तय गरेको देखिएन । एक सरकारले ल्याएको नीतिलाइ अर्को सरकारले सहयोग गर्ने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।साथै कृषि तथा पशुका केही कार्यक्रमहरु विना लागत सहभागीतामा सञ्चालन भएका छन्। सवै कार्यक्रममा अनिवार्य लागत सहभागिता गराई कृषकको स्वामित्व कायम गराई अनुदानको प्रभावकारी उपयोगमा पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ।। यस वर्ष कृषि तथा पशु कार्यक्रम अन्तर्गत संचालित केही कार्यक्रमहरु अनुसुची अनुसार छन्।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १७ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१८ **शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्ति** - स्थानीय तह अन्तर्गत रहेका सामुदायिक विद्यालयहरुमा दरबन्दी अनुसार शिक्षकको पदपूर्ति भई नियमित पठनपाठनको व्यवस्था हुनुपर्दछ । यस स्थानीय तह अन्तर्गत विभिन्न तहका सामुदायिक विद्यालयहरुको शिक्षक दरवन्दी र पदपूर्तिको अवस्था एवं विद्यार्थीको संख्या निम्नानुसार रहेको देखिन्छ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा १८ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

१९ **फोहरमैला व्यवस्थापन** - फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ अनुसार स्थानीय तहहरुले स्रोतमै फोहरमैलाको वर्गीकरण गर्न लगाई सोही अनुसार सङ्कलन र व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गर्न नसकेको कारण फोहरमैला व्यवस्थापनमा जटिलता देखिएको छ । फोहर उत्सर्जन हुने स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहर वर्गीकरण गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन । फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ हराभरा राख्नुपर्दछ ।

२० **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** - स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा गोरेटोबाटो निर्माण तथा मर्मत, ढल निकास तथा नाला निर्माण जस्ता लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष ८० जनालाई रोजगारी उपलव्ध गराई रु. ७३,५४,५५४।०० लाख खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई ४४ दिनदेखि १०० दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृर्जना भएको देखिंदैन ।

२१ **कन्टिन्जेन्सी खर्चको अभिलेख** - सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम १०(७) अनुसार लागत अनुमान तयार गर्दा लागत अनुमानको ५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कन्टिन्जेन्सी खर्च समावेस गर्न सकिने र नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयको मिति २०७०।१।१५ को निर्णयअनुसार खर्च गर्दा पूँजीगत प्रकृतिको २ प्रतिशत र मर्मत संभार कोष ३ प्रतिशतभन्दा नबढ्ने गरी खर्च गर्न सकिने ब्यवस्था गरेको छ । कार्यालयबाट योजना कार्यान्वयन गर्ने क्रममा प्रत्येक कार्यक्रम खर्चबाट ३ प्रतिशत का दरले बिलबाट यस्तो रकम कट्टी गर्ने गरेको र सो रकम संचित कोषमा जम्मा रहेकोमा बिबरणबाट सो रकमको मौज्दात

एकिन हुन सकेन । यसरी कट्टी गरेको रकमको कार्यक्रमगत कन्टिन्जेन्सी खर्चको अद्यावधिक अभिलेख खडा गरी राख्नु पर्नेमा राख्ने गरेको छैन ।

२२ **सहकारी नियमन -** सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलव्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र २० वटा सहकारी संस्था रहेका छन् । पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन । त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन । जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन । तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

२३ **कर्मचारी काज -** मापदण्ड बमोजिम सम्बन्धित स्थानिय तहबाट प्राप्त दोहोरो सहमतिका आधारमा संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको स्विकृतिमा मात्र अन्य पालिकामा काज खटाउन सकिनेमा सो विपरित गाउँपालिकाको २०८०-०१-०४ को निर्णय बमोजिम झिँ स्वास्थ्य चौकीमा अनमी चौथो तहमा कार्यरत सिर्जना शाही बेनी अस्पतालमा काजमा रहेको देखियो ।पालिकाको मिति २०७९-१२-०३ मा स्तरोन्नती भएकोमा पुन झिँ स्वास्थ्य चौकीमा नै काज फिर्ता भई जानकारी पठाउनका लागी पत्राचार गरेकोमा लेखापरिक्षण अवधिसम्म काजमा रहेको देखियो ।अतः स्वास्थ कर्मचारी काजमा खटाएर तलब भत्ता खर्च लेखेको रकम रु. ५,४८,३०४।०० अनियमित देखिएको रु–

अनियमित भएको	५,४८,३०४

२४ **सामाग्री जडान -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ (५) मा खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल,भरपाइ,प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने व्यवस्था छ।पालिकाले विल भर्पाइ संलग्न गरेर मात्र खर्च लेख्नु पर्नेमा तपसिलमा उल्लेख तार जाली, पाइप र जस्ता पाता खरिद गरेकोमा सो सामाग्रीहरु माग फारमका आधारमा खर्च लेखिएको देखियो । सो सामाग्री जडान भएको प्राविधिक प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु

प्रमाण पेश नगरेको	३३,८३,९९२

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २४ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

२५ **डिपिआर र सफ्टवेयर -** बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययत गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा कुनै आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डी.पी.आर.तयार गर्दा पालिकाको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा पालिकाको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ ।यस सम्बन्धमा पालिकाले डि.पि.आर. निर्माणको क्रममा प्राविधिक जनशक्ति पदपूर्ती भइ नसकेको कारण परापर्शदाताबाट सेवा खरिद गर्नु परेको भन्ने जवाफ दिएता पनि यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजना कार्यान्वयनमा गएको नदेखिएकोले खर्चको

सार्थकता देखिएन । यस स्थानीय तहले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार अनुसुची बमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरको छ ।

२६ **सटर भाडा -** गाउँपालिकाको वडा नं. 3, गलेश्वरमा रहेको तिल्केनी सटर प्रकाश खत्रीलाई मिति २०७७।०१।२७ देखी मासिक रु. १०,०००।०० का दरले बार्षिक दश प्रतिशत बृद्धी हुनेगरी दश बर्षको लागि भाडामा दिएकोमा आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्म रु. ४,५६,९२०।०० भुक्तानी गर्नु पर्नेमा मात्र रु. २,३९,०००।०० गरेकोले नियमानुसार बार्षिक दश प्रतिशतका दरले रु. २३,९००।०० जरिवाना समेत जम्मा रु. २,६२,९००।०० असुल गर्नुपर्ने रु

असुल गर्नुपर्ने	२,६२,९००

२७ **उच्च शिक्षा छात्रवृत्ती -** पालिकाले आर्थिक बर्ष २०७८/७९ देखी उच्च शिक्षा छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने गरी छात्रवृत्ति सम्बन्धी कार्यविधी, २०७७ तयार गरी सोही कार्यविधीको आधारमा स्नातक तहका विभिन्न विषयमा अध्ययन गर्ने आर्थिक वर्ष २०७९/८० सम्म ९२ जना विद्यार्थीहरु लाई रु. १६,१६,३४९।०० रकम भुक्तानी गरिएको र सो छात्रवृत्तिमा अध्ययन गरेका विद्यार्थीहरुले स्नातक पश्चात पालिकामा शिक्षकको सेवा अनिवार्य गर्नुपर्ने सर्त राखिएकोमा सो सर्त कार्यान्वयन नगरे पालिकाले प्रदान गर्ने सुविधावाट वन्चित गर्ने जस्ता प्रावधान नभएकोले सर्त कार्यान्वयन हुनेमा आश्वस्तता हुन सकिएन अतः कार्यक्रम संचालन गर्दा दिगो हुने गरी संचालन गर्नु पर्दछ ।

२८ **स्थानिय एजेन्ट मार्फत विमा -** पालिकले वडा नं २ र ३ अन्तर्गतका असहाय, न्यून आय भएका दलित र अती विपन्न परिवारको स्थानिय दर्ता सहयोगी मार्फत वडा नं ३ का ९१ जना तथा वडा नं २ का १६७ जनाको क्रमशः रु. ३,१८,५००।०० र रु. ५,८२,७५०।०० को विमा गरेकोमा सो रकम आन्तरिक आयबाट भुक्तानी नगरी समानिकरणबाट खर्च लेखिएको साथै एकमुष्ट विमा गर्दा प्राप्त हुने छुट समेत नलिने गरी स्थानिय एजेन्ट मार्फत विमा गरी भुक्तानी गरेको रकम अनियमित देखिएको रु

अनियमित भएको	९,०१,२५०

२९ **पाईप जडान -** खानेपानी नर्म्स १२ भोलुम अनुसार खानेपानी पाईपमा सतहमा हुने आगलागी लगायतका घटनाबाट क्षति नपुगोस भनि ९० से.मी पाईप गाड्नू पर्ने नर्म्स भएकोमा निम्न तिन खानेपानी योजनाहरु संचालन गरी विभिन्न साइजका एच. डी. पी. पाइप प्रयोग गरी योजना कार्यान्वयन गरी रु. १५,०५,३३९।०० रकम भुक्तानी गरेकोमा नर्म्स अनुसार पाइप नगाडेको देखिएको अबस्थाले जसबाट योजना दिगो नहुने देखिन्छ, अतः नर्म्स विपरित पाईप गाडेको अनियमित देखिएको रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१५,०५,३३९

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २९ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३०	**आन्तरिक लेखा परिक्षण तर्फ-**

३०.१	**आन्तरिक लेखापरिक्षण असुल तर्फ -** नियमानुसार आन्तरिक लेखापरिक्षणले औंल्याएका अनुसूची -१५ मा उल्लेखित पारिश्रमिक कर तथा अन्य असुल गर्नुपर्ने रकम रु. ७,९९८।४४ असुल गर्नुपर्ने ।

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असूल भई प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०-१२-१७ को श्री पदम बहादुर भण्डारी रु. ५,३४२/- को कमल बहादुर चोखाल रु. ८२१/- को पवित्रा भण्डारी रु. १,६७५/- को टिका बहादुर शाही रु ३,६१४/- को प्रेम चन्द्र प्रसाद जैसवाल रु ३,६१४/- को सुस्मा कट्वाल क्षेत्री रु ३६,३५२/- को जम्मा रु. ५१,४१७।५६ सम्परीक्षण गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	७,९९८.४

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३०.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३०.२	**आन्तरिक लेखा परिक्षण प्रमाण तर्फ -**आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली २०७७ को नियम ३९ (५) मा खर्च गर्दा त्यस्तो खर्च पुष्टि गर्ने विल,भरपाइ,प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने व्यवस्था छ। अनुसूची -१६ मा उल्लेखित कार्यको भुक्तानीमा भरपाइ पेश नभएकोले भरपाइ प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८०-१२-१७ को दुलेखर्क मंगलेखानी मोटरबाटो निर्माण उ.स. रु. ४,९०,०००/- को चिमखोला स्वास्थ्य चौकी रु. ८२,५२०/- को कालोमुडा ढल निर्माण उ.स. रु. ३,७९,०००/- को हरखर्क नालि व्यवस्थापन योजना रु. १,४०,०२९/- को मेशिनरी तथा औजार खरिद रु. ९,९८,५००/- को हुमेडाँडा कुईने मोटरबाटो स्तरोन्नती रु. ४,७५,०००/- को दर्मिजा ढल निर्माण योजना रु. ३,३१,८५०/- को दुलेपानी आमासमूह भवन तथा शौचालय निर्माण रु. ८,६९,३१५/- को जम्मा रु. ३७,६६,२१३।९१ सम्परीक्षण गरिएको ।)

प्रमाण पेश नगरेको	९,६८,०७७

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३०.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३०.३	**आन्तरिक लेखापरिक्षण अनियमित तर्फ -** सरकारी रकम खर्च गर्दा नियम संगत र किफायती तवरले खर्च गर्नु पर्दछ । आन्तरिक लेखापरिक्षणले औंल्याएको अनुसूची -१७ मा उल्लेखित नियम संगत नदेखिएको खर्च रु १२,६४,,५०१।०० नियमित गर्नुपर्ने

अनियमित भएको	१२,६४,५०१

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३०.३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३१ उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य -

३१.१ **जटिल संरचना-** खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समितिहरूलाई मेशिन, औजार उपकरणहरूको आवश्यक नपर्ने, श्रममूलक कार्यको जिम्मेवारी दिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । पालिकाले आर.सि.सी. फ्रेम स्ट्रक्चर सहितका भवन, पुल, कल्भर्ट, निर्माण, ग्रामीण विद्युतीकरण लगायतका जटिल प्राविधिक पक्ष समावेश हुने पूर्वाधार संरचना निर्माण कार्य समेत उपभोक्ता समितिहरू मार्फत् गराउने गरेको देखियो । यस्ता कार्य व्यावसायिक र अनुभवी निर्माण व्यवसायी फर्मबाट बोलपत्र प्रतिस्पर्धा मार्फत गराउन उपयुक्त हुने देखिन्छ । पालिका अन्तर्गत संचालित अधिकांश सडक निर्माण तथा स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरुले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन कार्यालय प्रमुखको स्विकृतिमा मेसीन प्रयोग गरि रु. ५,९०,४३,०००।- भुक्तानी भएको देखिन्छ तर नियमावलीको व्यवस्था वमोजिम सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिस गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन। नियमावलीको व्यवस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ ।

३१.२ **उपभोक्ता समिति मार्फत सरकारी भवन निर्माण कार्य -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६४ को दफा ४४ मा मितव्ययीता, गुणस्तरीयता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाको मूख्य उद्देश्य नै रोजगारीको श्रृजना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा त्यस्तो आयोजना उपभोक्ता समिति मार्फत गरिन सकिने उल्लेख छ साथै सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ९७ अनुसार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट कार्य गराउन सकिने व्यवस्था छ । तर तपशिलमा उल्लेखित उपभोक्ता सहभागी नहुने कार्यमा पनि उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराईएको पाईयो। यसरी उपभोक्ता प्रत्यक्ष रुपमा सहभागी नहुने कार्यमा उपभोक्ता समिति मार्फत गरिने कार्यमा नियन्त्रण गरिनुपर्दछ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३१.२ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३१.३ **नगद भुक्तानी -** आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को बजेट वक्तव्यको नं. १८३ वाट राज्यकोषवाट हुने तलव, भत्ता लगायतका सबै भुक्तानी सम्वन्धित व्यक्ति तथा संस्थाको वैंक खाता मार्फत हुने व्यवस्था गरिएको, अर्थ मन्त्रालयको प.सं. २०७४।०७५ मार्गदर्शन च.नं. १०९६ मिति २०७४।०२।१६ को पत्रको प्रवरण ४४ मा सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको अनिवार्य रुपमा बैंक खाता खोल्ने व्यवस्था मिलाई सो वापतको रकम बैंक खातामा जम्मा गरी भुक्तानी दिन निर्दिष्ट गरिएको तथा श्रमिकले पाउने पारिश्रमिक रोजगारदाता कम्पनीले अनिर्वाय बैंक खाताबाट भुक्तानी गर्नुपर्ने । नेपाल सरकार, प्रदेश तथा स्थानीय तह, विश्वविद्यालय, नेपाल सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका संस्थान, समिति, परियोजना, प्रतिष्ठान र मातहतका निकायमा काम गर्ने सबै श्रमिक तथा कर्मचारीको पारिश्रमिक एवं वित्तीय सुविधा २०७५ श्रावण १ बाट बैंकिङ च्यानल बाट भुक्तानी गर्नु पर्ने ब्यवस्था भएकोमा गाउँपालिकाले उपभोक्ता समिति मार्फत भएको कामको भुक्तानी दिंदा दैनिक ज्यालादारी रकम एकमुष्ट रु.१३,७६,२३०।०० भुक्तानी गर्दा समेत बैंकिक खाता मार्फत भुक्तानी भएको नदेखिएकोले यसमा सुधार गर्नु पर्दछ । केही उदाहरण अनुसूची -१९ मा उल्लेखित छन् ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३१.३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३१.४ **हेभी इक्विपमेण्टको प्रयोग -** उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट निर्माण कार्य गराउँदा सार्वजनिक खरिद कानूनका प्रकृया पूरा गरे नगरेको परीक्षण गर्नु पर्ने सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (९) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट सञ्चालित हुने निर्माण कार्यमा डोजर, एक्साभेटर, लोडर, रोलर, ग्रेडर जस्ता हेभी मेशिनरी प्रयोग गर्न नमिल्ने व्यवस्था छ । सो नियमावलीको प्रतिबन्धात्मक वाक्यांशमा लागत अनुमान तयार गर्दाको समयमा हेभी मेशिन प्रयोग गर्नुपर्ने जटिल प्रकृतिको कार्य भनी उल्लेख भएको रहेछ भने सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिशमा सार्वजनिक निकायबाट सहमति लिई त्यस्ता मेशिन प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिका अन्तर्गत सञ्चालित अधिकांश सडक निर्माण तथा

स्तरोन्नतिसँग सम्बन्धित योजनाका उपभोक्ता समितिहरूले डोजर, एक्साभेटर लगायतका हेभी मेशिन प्रयोग गर्ने गरेको पाइए तापनि नियमावलीको व्यवस्था सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिश गराई गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट सहमति लिएको पाइएन अत : उक्त नियमावलीको व्यवस्था अनुरुप कार्य गराउनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३१.४ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३२ **सामाजिक सुरक्षा तर्फ-**

३२.१ **भत्ता वितरण -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ ले लाभग्राहीको नाम दर्ता र नवीकरण, लगत कट्टा तोकिएको मिति भित्रै परिचयपत्र अनिवार्य रुपमा नवीकरण गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्नुपर्ने, प्रत्येक बर्ष लगत अद्यावधिक गरी लाभग्राहीको संख्या यकिन गर्नुपर्ने, भत्ता वितरण गर्दा बैंक मार्फत गर्नुपर्ने, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चलान गर्न नियमित रुपमा अनुगमन गर्नुपर्ने, केन्द्रीकृत सूचना प्रणालीमा प्रविष्टी गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सामाजिक सुरक्षाको अख्तियारी पाउने सम्बन्धित स्थानीय निकायको हुने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले लाभग्राहीलाइ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत यस वर्ष कूल रु. ११,२९,४१,६१०।- वितरण गरेको छ । लेखापरीक्षण योजना अनुसार सबै भन्दा बढी भत्ता वितरण गरिएको २ वटा वडाहरु वडा नं २ र ३ को परीक्षण गरिएकोमा निम्न व्यहोरा देखियो ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३२.१ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३२.२ **निष्कृय खाता तथा लगत कट्टा -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २३ (५) अनुसार सामाजिक सुरक्षा खाता सञ्चालन गर्ने वैंकले खाताहरु मध्ये निष्कृय खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण महिना भित्र दिनुपर्ने र कार्यविधिको दफा २६ (३) अनुसार लाभग्राहीका सम्बन्धमा स्थानीय तहले आवश्यक छानविन गरी कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएको वा कुनै कारणले भत्ता प्राप्त गर्न योग्य नभएको पाइएमा सम्बन्धित बैंकबाट लगत कट्टा हुने मिति सम्मको रकम सम्बन्धित हकवालालाई भूक्तानी गरी सो मिति भन्दा पछिको रकम फिर्ता गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । वैंकले निष्कृय खाता, डमी खाता तथा लगत कट्टा गरेको विवरण उपलब्ध नगराएकाले वितरित रकम यकिन हुन सकेन । पालिकाले वैंकबाट सो विवरण लिई लगत कट्टा तथा अन्य प्रकृया पूरा गरी भत्ता वितरण कार्यलाई यथार्थपरक बनाउनुपर्दछ ।

३२.३ **नागरिकता नम्बर दोहोरो तथा उल्लेख भएको -** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को दफा १२ मा विभागले स्थानीय तहका सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न, स्थानीय तह,विभाग र बैंक/वित्तीय संस्था बीच प्रणालिगत सम्बन्ध स्थापना गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउन केन्द्रीकृत व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। उक्त प्रणालीमा लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरी अद्यावधिक गर्ने जिम्मेवारी सम्बन्धित स्थानीय तहको हुन्छ। लेखापरीक्षण योजना अनुसार सबैभन्दा बढी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण भएका वडाहरु २ र ३ को परीक्षण गर्दा पालिकाले तपशिलको व्यक्ति/ लाभग्राहीहरूलाई नागरिकता नम्बर दोहोरो तथा उल्लेख नै नगरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत रु. ५४,३२४।- भुक्तानी गरीएको छ। के कसरी नागरिकता नम्बर दोहोरो भएको हो पालिकाबाट यकिन गर्नुपर्दछ । साथै अन्य वडाहरुमा लाभग्राहीको विवरण समेत अद्यावधिक गरी भत्ता वितरण गरिनुपर्दछ ।

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा ३२.३ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्षः २०७९/८०

कार्यालय र स्थान : रघुगंगा गाउँपालिका, म्याग्दी

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	Amrit Subedi	२०७७-१-१०	२०७९-५-२४
कार्यालय प्रमुख	कृष्ण प्रसाद ढकाल	२०७९-५-२८	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	Khagaraj Subedi	२०७६-८-२९	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरणः

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
३२२,३१६.४	३,६७९,९९७	९,६२३,६२२	०	०	३,२३२,५००
प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.					१६,८५८,४३५.४
प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौंट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.					३,८१७,६३२

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.					०
लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.					१३,०४०,८०३.४

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		७८९७०२०४	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३२,२५,४६,७५०	**चालु खर्च**	२९,६७,३८,९०१
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	१,७५,५०,०१०	**पूँजीगत खर्च**	१२,७८,३६,७०५
राजश्व बाँडफाँट	७,९६,६८,९७८	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	१४,१३,११,१६४
आन्तरिक आय	१,४३,९२,१३१		
अन्य आय	१२,९३,१२,७६६		
कुल आय	५६,३४,७०,६३५	**कुल खर्च**	५६,५८,८६,७७०
बाँकी मौज्दात		७,६५,५४,०६९	

बेरूजु दफा ५.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -२

बजेट उपशिर्षक	कुल खर्च	चौमासिक खर्च (रु. हजारमा)				
		प्रथम त्रैमासिक	दोस्रो त्रैमासिक	तेश्रो त्रैमासिक	चौथो त्रैमासिक	आषाढ महिना

पूँजिगत खर्चतर्फ	१२७८३६	०	११९५३	३४१५३	८०६०४	५५८०६
	प्रतिशत	०	९.३५	२६.७१	६३.०५	३५.८३

बेरूजु दफा ५.७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -३

सि नं	क्षेत्र/उप क्षेत्र	विनियोजन	खर्च	खर्च (%)
१	आर्थिक विकास	३,१५,९३,६३०.००	१,८७,७४,०५२.००	४.४२
२	सामाजिक विकास	२८,०७,१३,३७२.००	२४,४३१,४३६.४८	५७.५५
३	पूर्वाधार विकास	१०,६१,६००.००	७,०४,१४,१४५.६२	१६.५८
४	सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	२,५३,९२,०००.००	१,८६,३८,१७५.९४	४.३९
५	कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	९,६०,६०,७९१.००	७,२४,१७,७९५.२८	१७.०६
कुल जम्मा		**५३,९९,०५,७९३.००**	**४२,४५,७५,६०५.३२**	**१००**

बेरूजु दफा ७.५ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -४

क्र. सं.	विवरण	योजना संख्या	रकम
१	रु.१ लाखभन्दा कमको योजना	१७	१४,७०,०००
२	रु. १ लाख एकदेखि ५ लाख सम्मका योजना	१००	३,४३,२७,०००
४	रु.५ लाखदेखि १० लाख सम्मका योजना	१९	१,५२,४०,०००
५	रु.१० लाख एकदेखि ५० लाख सम्मका योजना	११	२,८८,००,०००
६	रु. ५० लाख भन्दा माथिका	३	३१३,००,०००
	जम्मा	**१६१**	**११,११,३७,०००।-**

बेरूजु दफा ८.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -५

कर तथा शुल्क असुली —राजश्व संकेत	शीर्षक	वार्षिक अनुमान	आ.व.०७९/०८० को यथार्थ आय	असुली प्रतिशत
११३१४	भुमिकर (मालपोत)	५,००,०००	७,२७,१६१.०५	१४५.४३
११३१५	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१०,००,०००	०.००	०.००

११३१३	सम्पत्ति कर	२,००,०००	९७,०१२.००	४८.५१
११३२१	घर बहाल कर	८०,०००	१६,९१,७०८.२०	२११४.६४
११३२२	बहाल बिटौरी शुल्क	६३,८२,०७२	१,५९,०००.००	२.४९
११६३२	जडिवुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर	५०,०००	०.००	०.००
१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री (पार्क, बनभोज, स्थल, भ्यु टावर तथा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा बिक्री समेत)	१०,००,०००	३४,२८,७७२.६०	३४२.८८
१४२२९	अन्य प्रशासनिक दस्तुर (बोलपत्र बिक्रि समेत)	५००००	०.००	०.००
१४२२१	न्यायिक दस्तुर (न्यायीक समितिको समेत)	८०००	०.००	०.००
१४२२४	परिक्षा शुल्क	५०,०००	१९,६००.००	३९.२०
१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	१,५०,०००	१,४१,६००.००	९४.४०
१४२४४	व्यक्तिगत घटना बिलम्ब दस्तुर	१,००,०००	५,३५,५५८.७५	५३५.५६
१४२४९	अन्य दस्तुर	६,३५,०००	१९,३७,४३१.८२	३०५.११
१४२५३	व्यवसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	१,००,०००	१,१०,२००.००	११०.२०
१४६११	व्यवसाय कर	१,५०,०००	२,४३,७९६.००	१६२.५३
१५१११	बेरूजु असुल भई प्राप्त आय	५०,०००	०.००	०.००
१४३१२	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत (ठेक्का पट्टा र अन्य नक्शापास)	५०,०००	५६,५६२.३२	११३.१२
१४३१३	धरौटी सदर स्याहा	२०,०००	०.००	०.००
१४५२९	अन्य राजश्व	०	२९,५९,९७७.७६	१००.००
१४२४३	सिफारिस दस्तुर	२२,००,०००	२२,८३,७५०.००	१०३.८१
	जम्मा	**१,२७,७५,०७२।००**	**१,४३,९२,१३०.५०**	**११२.६६**

बेरूजु दफा ११.३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -६

वडा संख्या	वडा सचिवको दरबन्दी	वडा सचिवको पदपूर्ति	रिक्त वडा सचिव
८	८	५	३

बेरूजु दफा १३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -७

क्र. सं	गो. भौ. न./ मिति	पेश्कीको विवरण	पेश्की लिने ब्यक्ती, फर्म वा कम्पनीको नाम	पेश्की रकम
१	१०४०।०३/२२/२०८०	इन्टरनेट सेवा जडान तथा सञ्चालन	थक बहादुर पाईजा	१,६५,०००
२	१७।०२/०५/२०८०	चिमखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण , वडा नं ७	भगवती मालिका कन्स्ट्रक्सन	९,००,०००
३	१९।०२/२९/२०८०	चिमखोला स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण , वडा नं ७	भगवती मालिका कन्स्ट्रक्सन	९,००,०००
४	२।०६/०७/२०७९	रघुगंगा मा.बि. सुधार योजना	रघुगंगा मा.वि. सुधार योजना	१,२५,०००
५	१०१०।०३/२१/२०८०	ठाडाखानी रायखोर इन्टर्नेट विस्तार कार्यक्रम	ठाडाखानी रायखोर इन्टर्नेट विस्तार कार्यक्रम समिति	२,१४,०००
६	३१।०३/२३/२०८०	छहरेखेला, रिखार मन्दीर ज द्द ने पुल , फाट उततिसनी , पाखापानी कोटगाउ , कोसेरा खोला , यांगले खरीबोट , रघुगंगा गाउँपालिका , म्यागदी	कोसेरा खोला स्टिल ट्रस पुल निर्माण उपभोक्ता समिति	४,२८,५००
७	०१-०४-२०७९	वडा कार्यालय निर्माण वडा नं २	भण्डारी निर्माण सेवा	५,००,०००
		जम्मा		**३०६७५००।-**

बेरूजु दफा १६ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -८

सि.न.	औषधिको नाम	परिमाण	इकाई	औषधिको मुल्य
१	Albendazole 400mg	2300	Tab	मुल्य नभएको

२	Inj.Vitamin -K	20	Ampul	रु.३००
३	RUTF	50	Pkt.	मुल्य नभएको
४	Pyrodoxine HCL	1000	Tab	मुल्य नभएको
५	Inj. Pantaprazole	13	Vial	रु.९७५
६	Inj. Monocef	25	Vial	रु.९१०
७	Ctrimoxazole 480mg	1000	Tab	मुल्य नभएको
८	Prednisolon 10mg	600	Tab	मुल्य नभएको
९	Inj. Dizepam	10	Ampul	रु.३५०
१०	Amlodipine 5mg	3500	Tab.	मुल्य नभएको
११	Inj.Transxemic Acid	20	Ampul	रु.६२९
१२	Inj.Amoxycillne	10	Vial	रु.१९००
१३	Azithromycine 500mg	90	Tab	मुल्य नभएको
१४	Inj.Hyosine	30	Ampul	मुल्य नभएको
१५	Zink 20mg	250	Tab	मुल्य नभएको
१६	Chloramphenical Eye Apli.	250	Pc	रु. ३७५
१७	Ciprofloxacine 500mg	1450	Tab	मुल्य नभएको
१८	Navi Oint.	5	Tube	मुल्य नभएको
१९	Iron	149500	Tab	मुल्य नभएको
२०	PMTCT Kit	1	Pkt	मुल्य नभएको
२१	Benzoic Acid Oint.	60	Tube	मुल्य नभएको
२२	10%Dextrose	1	Bottle	रु.५५

बेरूजु दफा १७ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -९

क.स	कार्यक्रमको नाम	अनुदान रकम	अनुदान प्रतिशत	लाभग्राही संख्या
१	खायन आलु उत्पादन कार्यक्रम	१५,२०,०००	५० प्रतिशत	७२ (४ वटा समूह)

२	साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम (आलु बालि पकेट स्थापना)	१२,००,०००	५० प्रतिशत	४९ (२ वटा समूह)
३	साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम (सुन्तलाजात पकेट निरन्तरता)	६,००,०००	५० प्रतिशत	२५ (१ वटा समूह)
४	कृषि यान्त्रिकीकरण कार्यक्रम	१५,००,०००	५० प्रतिशत	२१० (१३ समूह र १५ वटा फर्म)
५	फलफुल दशक विरुवा रोपण कार्यक्रम	५,००,०००	५० प्रतिशत	३० (१ वटा कृषक समूह र कृषकहरु)
	जम्मा	**५३,२०,०००।**		

बेरूजु दफा १८ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१०

शिक्षक र विद्यार्थीको विवरण					
क्र.स.	विद्यालयको नाम	शिक्षक दरबन्दी	पदपूर्ति	पदपूर्ति मध्ये करार	विद्यार्थी सङ्ख्या
१	श्री महादेव मावि बेग	१२	१२	४	१२७
२	श्री कालिका आवि तिप्ल्यांग	८	७	०	८२
३	श्री कृष्ण आवि बांदुक	३	३	२	१४
४	श्री पार्वती आवि बेग	३	३	०	३३
५	श्री मुक्ति धाम मावि राखु	२०	२०	५	४६९
६	श्री देउराली आवि बुजबुजे	३	३	०	८७
७	श्री अन्नपुर्ण आवि सिजल् गाउँ	३	३	०	६४
८	श्री सिद्धार्थ ज्ञानमन्दिर अधेरीखोला	६	६	०	११३
९	श्री धौलागिरी आवि रिसिंग चौतरि	३	३	०	१९
१०	श्री ज्ञनोदय मावि मौवाफंट	१०	१०	१	१५३
११	श्री रघुगंगा मावि पिप्ले	११	११	२	२३६
१२	श्री हिमालय आवि कलेजबंग	३	३	०	४८

१३	श्री मालिका देवी आवि मालिका	३	३	०	३५
१४	श्री अमरसिंह आवि रानीपौवा	३	३	०	३८
१५	श्री जनता मावि दग्नाम	९	९	४	१३२
१६	श्री शिव आवि दर्मिजा	३	३	३	३२
१७	श्री महेन्द्र मावि झीं	१२	१२	१	१५७
१८	श्री गौरब आवि फुल डाडा	२	२	०	१२
१९	श्री शिशु कल्याण आवि झी	२	२	०	१५
२०	श्री अमर मावि पाखापानी	१२	११	४	१७९
२१	श्री हरि आवि पाखापानी	२	२	१	१३
२२	श्री जन आदर्श आवि कोट गाउँ	३	३	१	१८
२३	श्री रयखोर आवि रायखोर	३	३	१	३८
२४	श्री मालिका आवि ठाडाखानी	४	४	२	७७
२५	श्री अमर मावि चिमखोला	१२	१२	४	१०७
२६	श्री चिमखोला आवि चिमखोला	२	२	०	१८
२७	श्री सिद्ध आवि चिमखोला	२	२	०	१३
२८	श्री रितुंग मावि दुले खर्क	११	११	४	१०२
२९	श्री जन सुन्दर आवि पत्लेखारका	३	३	१	११
३०	श्री सुन्दरा आवि दुवाडी	३	३	२	१४
३१	श्री रघुगंगा आवि चौर्खानी	३	३	१	१६
३२	श्री जना सेवा आवि मंगले खानी	३	३	१	१२
३३	श्री कुइने आवि कुइने	३	३	२	१६
	जम्मा	**१८५**	**१८३**	**४६**	**२५००**

सामानको नाम	परिमाण	साईज	भुक्तानी रकम(भ्याट बाहेक)
२४/०७९-०८-२०	२२०० वर्ग मि	जि आइ तारजाली (२*१*१)	५,८३,०००
	२३६० वर्ग मि	जि आइ तारजाली (१.५*१*१)	८,१७,४९२
२५/०७९-०८-२०	१०८०० मिटर	HDPE २० mm	४,५७,६५०
	३१०० मिटर	HDPE २५ mm	१,९६,१६८
	३१०० मिटर	HDPE ३२ mm	२,५९,२२२
३०६/०८०-०३-१२	जस्ता पाता	७",८" र ९" को	४,८०,६००
३१०/०८०-०३-१३	जस्ता पाता	७",८" र ९" को	५,८९,८६०
		जम्मा	**३३,८३,९९२**

बेरूजु दफा २९ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१२

गो भौ नं/मिति	खानेपानी योजनाको नाम	पाइप ट्रेन्चको गहिराई से.मी.	पाइप जडान मिटर	भुक्तानी रकम
२२८/०८०-०१-२८	गाँजर खानेपानी मर्मत	४५	१७५६	७,५८,८६९
२६४/०८०-०२-२६	मलाङ खानेपानी योजना	२७	१९००	४,८९,२२९
३१९/०८०-०३-१८	अधेरीखोला गाउँपालिका खानेपानी योजना	२०	८५५	२,५७,२४१
			जम्मा	**१५,०५,३३९**

बेरूजु दफा ३०.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१३

गो भौ नं मिति	विवरण	रकम

२६७/२०८०।०२।२८	**प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्नेः** महतारे आमा समूह भवन घेराबार रू. ५७३२४९/– योजनाको होडिङ्ग बोर्ड विल प्रमाण पेश गर्नुपर्न वा असुल रू. १०००/– गर्नुपर्ने देखिएको रु	१,०००/–
२८२/२०८०।०३।०४	**प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्नेः** खानेपानी मर्मत संभार योजना रू. ३६६७९२/– योजनाको होडिङ्ग बोर्ड विल प्रमाण पेश गर्नुपर्न वा असुल रू. १०००/– गर्नुपर्ने देखिएको रु	१,०००/–
३१५/२०८०।०३।१६	**प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्नेः** जेसीखोर आमा समूह भवन निर्माण वडा नं. २ रू. ४८९०००/– योजनाको होडिङ्ग बोर्ड विल प्रमाण पेश गर्नुपर्न वा असुल रू. १०००/– गर्नुपर्ने देखिएको रु	१,०००/–
३८४/२०८०।०३।१५	**बिजक भन्दा बढी भुक्तानी–** कोभिड-१९ बाट पुगेको शैक्षिक क्षतिको परिपुरक तथा अन्य विपद्को समयमा सिकाई सहजीकरण कार्यक्रमको रू. ३१२४००/– खर्च मध्ये एस के प्रिन्टिङ्ग प्रेसलाई भूक्तानी गरिएको रू. ३०७४००/– तर विल रकम रू. ३०२४०१.५६ रहकाले रू. ४९९८.४४/– असुल गर्नुपर्ने रु	४,९९८.४४
	जम्मा	**७,९९८।४४**

बेरूजु दफा ३०.२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१४

गो भौ नं मिति	विवरण	रकम
५,४३/२०७९।०६।२८ र ०९।१२	**भुक्तानी दिन बाँकी खाता तथा कच्चाबारी बेगर भुक्तानी** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी ऐन, २०७६ को दफा २५ ले भुक्तानी दिन बाँकीको विवरण कच्चाबारी मलेपफानं. २२१ तयार गरी राख्नुपर्ने र सोही कच्चाबारी संलग्न राखी भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । गाउँपालिका कार्यालय परिसर व्यवस्थापन, ग्यारेज तथा क्यान्टिन निर्माण शीर्षकबाट गत आर्थिक बर्षको भुक्तानी भनि गाउँपालिका सभाहल निर्माण उपभोक्ता समितिलाई कार्यपालिकाको बैठकको निर्णयका आधारमा भुक्तानी गरिएकोमा भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चाबारी तथा खाता तयार नगरिएको एवं उक्त उपभोक्ता समितिको बाँकी रकम कति हो सोको एकिन नभई भुक्तानी भएको देखिएकोले प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रू	२,६५,७८५/–
३३०/२०८०।०३।२१	**उपभोक्ता समितिः** नाङ्गिदेवी आमा समूह समाज घर निर्माण रू. १४६९०००/–, ढुवानी रू. १३३०००/– रहकोमा फर्निचर खरिद गरेको भरपाई रू. ११२४३१।९१ होर्डिङ्ग बोर्डको विजक संलग्न नरहेको रू.	१,१२,४३२।००

३१०/२०८०।०३।१३	**लागत अनुमान एवं प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्नेः** गाउँपालिका अध्यक्ष सुकुम्बासी व्यवस्थापन तथा आवास सुधार कार्यक्रम रू. ५८९८६०/- भुक्तानी गरिएको छ। उक्त खरिद कार्यको लागत अनुमान एवं लाभग्राहीले बुझिलिएको भरपाई एवं महालेखा परिक्षकको कार्यालयबाट जारी गरीएका फारम नं. ४५ देखि ५७ सम्मका फारमहरू कारोवार गर्दा संलग्न गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ । गाउँपालिकामा खरिद गरिएको सामाग्रीको हस्तान्तरण गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु	५,८९,८६०/-
	जम्मा	९,६८,०७७।००

बेरूजु दफा ३०.३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१५

गो भौ नं/मिति	विवरण	रकम
१७७/२०७९।१२।२१	**उपभोक्ता समितिः** थापाटोल सडक सोलिङ तथा देउराली युवा क्लव खेलमैदान मर्मत योजनामा एउटै परिवारका श्रीमान खिम बहादुर भण्डारी सदस्य र श्रीमति मुना भण्डारी कोषाध्यक्ष भई निर्माण कार्य गरेकाले अनियमित देखिएको रू.	२,१९,०००/-
२३९/२०८०।०२।०३	**उपभोक्ता समितिः** पाखापानी कोटगाउँ सडक मर्मत तथा सोलिङ्ग रू. १९६०००/-योजनामा निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात उपभोक्ता समिति हिस्सा जम्मा गरेको अनियमित देखिएको रु	१,९६,०००/-
३२२/२०८०।३।१९	**उपभोक्ता समितिः** जनता मावि दग्नाम शौचालय निर्माण रू. १३६१०१७/- योजनामा होर्डिङ्ग बोर्डको विजक संलग्न राखुपर्न अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रू. १०००/- साथै योजनामा ढुवानी बापत रू. ९७५००/- रहको । फर्निचरको मू.अ.करमा दर्ता भएको पसलबाट खरिद गर्नुपर्नेमा व्यक्तिवाट सोझै खरिद गरिएको रू. ६६४३४।००	१,६३,९३४।००
३३३/२०८०।०३।२१	**सम्बन्धित खर्च शीर्षकबाट खर्च गर्नुपर्नेः** एकीकृत आर्थिक संकेत वर्गीकरण तथा व्याख्या, २०७४ अनुसार हुनुपर्नेमा वडा नं. २ खानेपानी हेरालु व्यवस्थापन रू. १ लाख बजेटको भगवती युवा क्लबलाई खेलकुद सामाग्री वितरणबाट खर्च गरिएकोमा युवा क्लब द्वारा खरिद कार्य समेत भएकाले अनियमित देखिएको रू. १०००००।००	१,००,०००/-
२६९/२०८०।०२।२९	**उपभोक्ता समितिः** गोरमला-संसारे मोटरबाटो निर्माण रू. २७३५६७/-योजनामा निर्माण कार्य सम्पन्न भए पश्चात् र खर्च सार्वजनिकीकरण भएपश्चात उपभोक्ता समिति हिस्सा जम्मा गरेको देखिएको रु	२,७३,५६७/-

१४७/२०८०।०२।३१	**भुक्तानी कारोबारको सिफारीस पत्रः-** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी ऐन, २०७६ को दफा २५ मा भुक्तानीलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन भुक्तानी कारोबारको सिफारीस पत्र राख्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । फूलबारी मलुवाबढार व्यवस्थापन योजनामा उपभोक्ता समितिलाई रू. १४७०००/- रकम गाउँपालिको गाउँपालिका स्तरीय अनुगमन नगरी र अनुगमन प्रतिवेदन संलग्न नराखी भुक्तानी भुक्तानी गरिएकोले अनियमित देखिएको रू.	१,४७,०००/-
२७६/२०८०।०२।३१	**उपभोक्ता समितिः** उपभोक्ता समिति गठन तथा परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५ ले उपभोक्ता समिति कम्तिमा ७ जनाको हुनपर्ने प्रावधान रहेकोमा यस दुलेपानी प्युठानी बस्ति संरक्षण योजनाको समितिमा ५ जनाको उपभोक्ता समिति गठन गरी काम कारवाही गरिएको देखियो । साथै लागत अनुमान एवं कार्यसम्पन्न विना भूक्तानी गरिएको अनियमित देखिरको रु	१,६५,०००/-
	जम्मा	**१२,६४,५००।५०**

बेरूजु दफा ३१.२ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१६

क्र.सं.	उपभोक्ता समितिको नाम	कामको विवरण	भुक्तानी रकम (रु हजारमा)
१	झिँं वडा कार्यालय भवन निर्माण उपभोक्ता समिति	भवन निर्माण	४८५१
२	महादेव मा वि भवन मर्मत उपभोक्ता समिति	भवन मर्मत	३८०
३	वडा कार्यालय परिसर निर्माण	परिसर निर्माण	७६०
४	वडा कार्यालय भवन मर्मत, वडा नं ३	भवन मर्मत	४६५
५	महेन्द्र मा वि केन्द्र घेरावार उपभोक्ता समिति	भवन घेरावार	३४३
६	ठाडाखानी सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई निर्माण उपभोक्ता समिति	स्वास्थ्य इकाई निर्माण	४८९
७	सिद्ध आधारभुत विद्यालय भवन मर्मत	भवन मर्मत	९१
८	चिमखोला स्वास्थ्य चौकी मर्मत	स्वास्थ्य चौकी मर्मत	८२
९	जनता मावि दग्नाम शौचालय निर्माण उपभोक्ता समिति	शौचालय निर्माण	१३६१
१०	अमर मा वि पाखापानी शौचालय निर्माण	शौचालय निर्माण	६६४
११	माझखर्क बालविकास भवन मर्मत	भवन मर्मत	१४७

१२	ओखरबोट बालशिक्षा भवन निर्माण उपभोक्ता समिति	भवन निर्माण	७६०
१३	स्वास्थ्य चौकी र बार्थिङ सेन्टर मर्मत योजना	स्वास्थ्य चौकी मर्मत	९७
१४	सुन्दर आ वि भवन मर्मत समिति	भवन मर्मत	९७२

बेरूजु दफा ३१.३ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१७

गो भौ/मिति	कामको विवरण	उपभोक्ता समितिको नाम	भुक्तानीको नाम	भुक्तानी रकम
८६/०७९-१०-१६	मोटरबाटो सोलिङ	मोटरबाटो सोलिङ तथा ग्याबिन जाली उ स	मनोज के सी समेत २६ जना	२,४९,८२०
१०३/०७९-११-०३	सडक स्तरोन्नती उ	तिप्ल्याङ पात्लेखेत जस्लावाङ सडक स्तरोन्नती उ स	याम बहादुर पुन समेत ३० जना	९८,१००
१०५/०७९-११-११	ढल निर्माण	कालमुडा ढल निर्माण योजना उ स	विष्णु वि क समेत २८ जना	३,२६,६००
१६६/०७९-१२-१६	शौचालय निर्माण	हिमालय आमा समुह शौचालय निर्माण उ स	मित्र बहादुर पुन समेत ४३ जना	१,३१,५६०
२०९/०८०-०१-१०	भवन मर्मत	सुन्दरा आ वि भवन मर्मत समिति उ स	तुल प्रसाद छन्त्याल समेत १० जना	५,७०,१५०
			जम्मा	**१३,७६,२३०**

बेरूजु दफा ३१.४ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१८

गो भौ/मिति	योजनाको नाम	हेभी मेसिनको प्रयोगबापतको भुक्तानी रकम	जम्मा भुक्तानी
१५७/०७९-१२-०५	तिप्ल्याङ बाँदुक पुन भि सी पदमार्ग	६,५२,९४८।३७	६,८६,०००
२२७/०८०-०१-२६	भिरकुना-उवाखेत-मोटरबाटो निर्माण उ स	४,९०,०००	३,९८,८६१

२४८/०८०-०२-०८	वेगखोला देउराली हरित कृषि सडक स्तरोन्नती	१९,४५,१२९	२,००,४०६
२५४/०८०-०२-२९	दाश कृषि सडक निर्माण योजना	२,९४,०००	२,२९,८३०
२६०/०८०-०२-२३	पिप्ले मोटरबाटो मर्मत योजना	३,९७,७६९	२,९०,७०६
२६८/०८०-०२-२९	न्यू सनराईज युवा क्लव खेलमैदान स्तरोन्नती	४,९०,०००	१,९५,९९५।७०
२६९/०८०-०२-२९	गोरमाला संसारे मोटरबाटो निर्माण उ स	२,७३,५६७	२,४५,१३९
३४१/०८०-०३-२२	घ्यासीखर्क चौरखानी मोटरबाटो निर्माण उ स	९,४३,४६४	९,४३,४६४
	जम्मा	५४,८६,८७७।००	३१,९०,४०१।००

बेरूजु दफा ३२.१ सँग सम्बन्धित विवरण - अनुसूची -१९

	वितरण गरेको संङ्ख्या	**वितरण गरेको रकम**	**वितरण गरेको संङ्ख्या**	**वितरण गरेको रकम**	**वितरण गरेको संङ्ख्या**	**वितरण गरेको रकम**	**वितरण गरेको संङ्ख्या**	**वितरण गरेको रकम**	**संख्या**	**जम्मा**
अन्य जेष्ठ नागरिक भत्ता	१६८१	१९३५५६४२	१७१२	२०३२४९३९	१७५१	२०७१८६३२	१७७५	२१०४९५१६	६९१९	८१४४८७२९
जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	२४२	१८९६५८०	२४२	१९०५७००	२३५	१८६७३२०	२३६	१८६३२०१	९५५	७५३२८०१
जेष्ठ नागरिक एकल महिला	२४०	१९०९८८०	२४२	१९१२५४०	२३६	१८७७९६०	२३७	१८६६६७९	९५५	७५६७०५९
विधवा	२३३	१८०६२२६	२४१	१८८५९४०	२४९	१९६५७४०	२५१	१९७९०४०	९७४	७६३६९४६
पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	३१	३६९२०८	३१	३७१०७०	३२	३७५०६०	३१	३७१०७०	१२५	१४८६४०८
अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता	१९३	१२२०५११	१९३	१२३०१९७	१९३	१२२७८५६	२००	१२६४०३२	७७९	४९४२५९६
दलित बालबालिका	३४८	५३१६७२	३७७	५६८८००	३९३	५९९७२३	४०९	६२६८७६	१५२७	२३२७०७१
जम्मा	**२९६८**	**२७०८९७१९**	**३०३८**	**२८१९९१८६**	**३०८९**	**२८६३२२९१**	**३१३९**	**२९०२०४१४**	**१२२३४**	**११२९४१६१०**

Social Assistance Type Name	Ward Number	Personal Id	Member Name	Gender	Age	Birth Date BS	Citizenship Number	Bank Account Number	Deposited Amount
Widow	2	2030052300048	Tika Kumari Khatri	FEMALE	49	23-05-2030	49300636	1630190430700015	7980
Severely Disabled Grant	2	2030071200096	Sher Bahadur Sarestha	MALE	49	13-07-2030	49300636	1630189740400012	6384
Senior citizen's allowance-Others	3	2001123175321	Bhabadatta Sharma	MALE	77	15-08-2002	3118	1630108284000011	12000
Widow	3	2019082600139	Lila Rana Magar	FEMALE	60	26-08-2019	3118	1630108858600011	7980
Senior citizen's allowance-Others	3	2000101102638	Bishnudatta Sharma	MALE	78	19-10-2000	22	1630108819400012	12000
Senior citizen's allowance-Dalit	3	2018050402577	Chhali Damai	FEMALE	61	04-05-2018	22	1630187578900018	7980
								जम्मा	**54324**